

- розширити практику розробки програм реалізації регіональної соціальної політики, зокрема, в контексті завдань побудови схем розвитку продуктивних сил регіонів, регіональних схем збереження та розвитку робочих місць тощо;
- проводити незалежну експертизу нормативно-правових актів стосовно і наслідків для регіону та раціональних соціальних стандартів;
- підтримувати, поширювати та пропагувати досвід місцевих ініціатив у сфері реалізації соціальних благ, проведення соціальної роботи;
- забезпечити постійний моніторинг за станом регіонального ринку праці;
- удосконалити систему регіональної статистики в сфері трудовикористання, зокрема, з питань обліку незайнятого населення та робочих місць;
- оптимізувати механізм відбору інвестиційних проектів стосовно питань збереження діючих і створення нових робочих місць;
- запровадити практику точкової державної підтримки проблемних адміністративно-територіальних одиниць, де ситуація на ринку праці особливо гостра.

Висновки. Таким чином, механізм регулювання регіонального ринку праці стає дієвим за умови аналізу та реальної оцінки факторів його формування, стану, тенденцій розвитку і має включати заходи щодо активізації попиту та пропозиції за допомогою важелів інвестиційної політики, способів і методів регулювання рівнів доходу (фіскальна, цінова та кредитно-грошова політика), методів регулювання відносин власності, соціальної політики та правової регламентації.

Завданням сучасного етапу в сфері регулювання зайнятості є перехід до активної політики на регіональному ринку праці, яка, на жаль, досі активно не здійснювалася. В її основу слід покласти модель управління, ключовими елементами якої є основні регулятори ринкової організації праці: конкуренція на ринку праці, заробітна плата як ціна послуг праці, трудова мобільність, рівень безробіття. Саме цими параметрами здійснюється, з одного боку, саморегулювання ринку праці, а з іншого - відбувається втручання держави, яка реалізує координуючу, стимулюючу чи обмежуючу роль у процесі управління.

Література

1. Регіональна політика та механізм її реалізації / За ред. М.І. Долішнього. – К.: Наукова думка, 2003. – 503 с.
2. Зайнятість та ринок праці : Підручник / за ред. Б. М. Данилишина: К.: 2008. – 200с.
3. Ушечко Н.В. Комплексна оцінка стану зайнятості населення // Формування ринкових відносин в Україні. - 2004. - №7-8. С.60-64.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ КРИЗИ

Осадчук В.В.

Науковий керівник: Мазур А.Г., д.е.н., проф.

В даній статті проведено теоретичне дослідження ефективності виробничо-господарської діяльності. Запропоновано принципову схему формування результатів та ефективності виробництва.

Постановка проблеми. Ефективність виробничо-господарської діяльності, на сьогодні, є актуальним питанням. Адже кризовий стан економіки України, вимагає від підприємств пошуку нових ефективних способів ведення господарської діяльності, використання сучасних методик управління підприємством.

Процес виробництва на будь-якому підприємстві здійснюється при певній взаємодії трьох визначальних його чинників: персоналу (робочої сили), засобів праці та предметів праці. Використовуючи наявні засоби виробництва, персонал продукує суспільно корисну продукцію або робить виробничі і побутові послуги. Це означає, що, з одного боку, мають місце витрати живої і уречевленої праці, а з другого, - результати виробництва. Останні залежать від масштабів застосовуваних засобів виробництва, кадрового потенціалу та рівня їх використання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Визначення ефективності, дають вчені Воронін О.О та Пастух О.[1], а саме: загальний економічний ефект звичайної діяльності підприємства – це сумарна вартість тих частин валових доходів, які в розгляданому періоді одержано за рахунок відносно зекономленої уречевленої і живої праці.

Петрович Й.М. [2] говорить, що під ефективністю розуміють міру витрат ресурсів, необхідних для нагромадження та використання багатства суспільством.

Мета статті. Метою даної статті є дослідження ефективності управління виробничо-господарською діяльністю аграрних підприємств в сучасних умовах.

Виклад основного матеріалу. Визначення ефективності господарської діяльності підприємства полягає в оцінці його результатів. Такими результатами можуть бути прибуток, рентабельність, обсяги виготовленої продукції в натуральному чи вартісному (за оптовими цінами або за собівартістю) виразі. Але ж сама по собі величина цих результатів не дає змоги робити висновки про ефективність або неефективність

роботи підприємства, оскільки невідомо, якою ціною отримані ці результати. Звідси для отримання об'єктивної оцінки ефективності підприємства необхідно також врахувати оцінку тих витрат, що дали змогу одержати ті чи інші результати.

Одним із основних результатів ефективної виробничо-господарської діяльності будь-якого підприємства є отримання прибутку. Прибуток є важливим джерелом фінансування виробничого і соціального розвитку підприємства.

Як економічна категорія прибуток виражає чистий дохід, створений у сфері матеріального виробництва. Прибуток є однією з основних категорій товарного виробництва. Це передусім виробнича категорія, що характеризує відносини, які складаються в процесі суспільного виробництва. Характеризуючи перевищення надходжень над витратами, прибуток виражає мету підприємницької діяльності і бореться за головний показник її ефективності (результативності) [3].

Ефективність виробництва — це комплексне відбиття кінцевих результатів використання засобів виробництва й робочої сили (працівників) за певний проміжок часу.

Родовою ознакою ефективності (продуктивності) може бути необхідність досягнення мети виробничо-господарської діяльності підприємства (організації) з найменшими витратами суспільної праці або часу [4].

У кінцевому підсумку змістове тлумачення ефективності (продуктивності) як економічної категорії визначається об'єктивно діючим законом економії робочого часу, що є основоположною субстанцією багатства й мірою витрат, необхідних для його нагромадження та використання суспільством.

Процес формування результатів та ефективності виробництва показано на рисунку 1.

Результативність виробництва як найважливіший компонент для визначення його ефективності не варто тлумачити однозначно. Необхідно розрізнити: кінцевий результат процесу виробництва; кінцевий народногосподарський результат роботи підприємства або іншої інтеграційної структури як первинної автономної ланки економіки.

Перший відбиває результат процесу виробництва, що вимірюється обсягом продукції в натуральній і вартісній формах;

Другий включає не тільки кількість виготовленої продукції, а також її споживну вартість. Кінцевим результатом процесу виробництва (виробничо-господарської діяльності підприємства) за певний період часу є чиста продукція, тобто новостворена вартість, а фінансовим результатом комерційної діяльності — прибуток (прибутковість).

Визначення ефекту та ефективності діяльності має важливе як наукове, так і практичне значення. За його допомогою можна не тільки оцінити ефективність роботи підприємства, проаналізувати сумарний ефект різних його структурних підрозділів та напрямків діяльності, а й визначити стратегію розвитку, розробити прогноз та план дій на перспективу, встановити результати використання витрачених ресурсів: засобів виробництва, робочої сили, інформації і т. п. [5].

Вітчизняні науковці, такі як Турило А.М. та Зінченко О.А. [6] зазначають, що діяльність будь-якого підприємства орієнтується на певний результат, який є вираженням поставленої перед ним мети. На рівні підприємства мету визначає його власник (власники), на рівні структурних підрозділів — вищий управлінський персонал (менеджмент підприємства). Мета, у свою чергу, визначає конкретну форму вираження результату діяльності підприємства.

В економічній літературі, наукових дослідженнях та практичній діяльності зустрічається багато термінів, які предметно характеризують той чи інший результат діяльності підприємства. Однак показники, що пропонуються різними авторами для визначення цих термінів, на мою думку, доволі часто не узгоджуються між собою, а за змістом — не відповідають своєму терміну (назві показника).

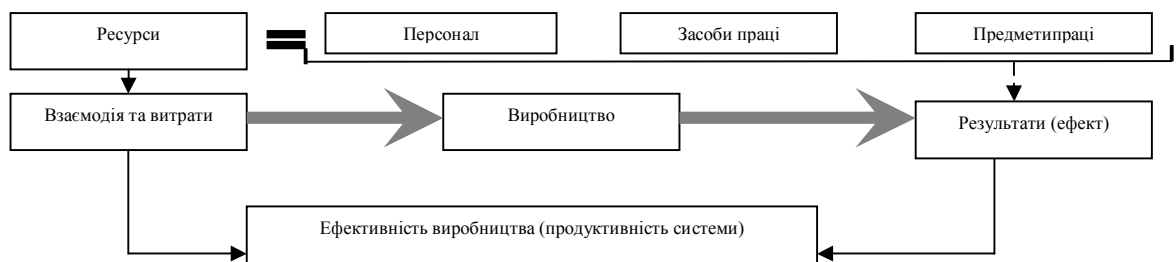

Рис. 1. Принципова схема формування результатів та ефективності виробництва (продуктивності виробничо-економічної системи)

Серед показників, що формалізують категорію "результат підприємства", прибуток є найбільш поширеним і важливим. Питанню визначення сутності та вагомості прибутку присвячено праці багатьох вітчизняних та зарубіжних економістів.

Висновки. Критерієм економічної ефективності діяльності підприємства є економія суспільної праці, тобто, праці живої та уречевленої. При цьому, в залежності від рівня розгляду (галузь промисловості, народне господарство, окреме підприємство або їх об'єднання) за критерій економічної ефективності може бути прийнята економія суспільної праці у виробника і споживача продукції або окремо лише у виробника і окремо у

споживача. Економія суспільної праці може бути досягнута у зв'язку з різними умовами виробництва (прогресивна технологія, вигідне розміщення, досконала структура управління і т. п.) та у зв'язку із зростанням масштабу діяльності. Оскільки у відповідності із Законом про підприємства в Україні на підприємствах всіх видів основним узагальноючим показником результатів господарської діяльності є прибуток, то повинен бути визначений зв'язок економії суспільної праці і прибутку.

На мою думку, при сьогодиншньому стані економіки доцільно звернути увагу не на стрімке зростання усіх показників діяльності, а на перш за все, стабілізацію роботи підприємств та недопущення їх закриття і скорочення робочих місць.

Тому тема дослідження, на сьогодні, є дуже актуальною, оскільки кризовий стан економіки потребує від підприємства підвищення ефективності виробничо-господарської діяльності на основі впровадження досягнень науково-технічного прогресу, ефективних форм господарювання і управління виробництвом. З його допомогою виробляються стратегія і тактика розвитку підприємства, обґрунтовуються плани й управлінські рішення, виявляються резерви підвищення ефективності виробництва, оцінюються результати діяльності підприємства, його підрозділів і робітників.

Література

1. Воронін О., Пастух О. – Ефективність виробництва і розподіл економії суспільної праці між суб'єктами ринку. – 2009. - №3. – С.27.
2. Петрович Й.М., Кіт А.Ф., Кулішов В.В. та ін. Економіка підприємства: Підручник/ За загальною редакцією Й.М. Петровича. – Львів: "Магнолія плюс", видавець В.М. Піча.-2004-680 с.
3. Лахтіонова Л.А. Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання: Монографія – К: КНЕУ, 2001.
4. Економіка підприємства: Підручник/За заг. ред. С.Ф. Покропивного. – Вид. 2-ге, перероб. та доп. – К: КНЕУ, 2005. – 528 с., іл.
5. Поліщук Н. Методи аналізу діяльності підприємства//Фінанси України.-2001.-С.13-18.
6. Турило А.М., Зінченко О.А.Фінансово-економічні аспекти оцінки результатів і ефективності діяльності підприємства//Фінанси підприємства. – 2009. - №8 –С.35.

ПРОБЛЕМИ ВІДРОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ СЕЛА.

Петрова О.А.

Науковий керівник: Скорук О.П., к.е.н. доцент

Розглянуто питання виробничої та соціальної інфраструктури сільської місцевості. Зайнятість сільського населення та проблеми працевлаштування.

Вступ. Аграрний сектор є важливою стратегічною галуззю української національної економіки. Він формує 16-17% валового внутрішнього продукту та близько 60% фонду споживання населення, займає друге місце серед секторів економіки у товарній структурі експорту і залишається практично єдиною галуззю, яка багато років поспіль забезпечує позитивне зовнішньоторговельне сальдо.

Аналіз основних досліджень та публікацій. Проблеми розвитку виробничої і соціальної інфраструктури розглядаються у працях багатьох вчених: Ю.А. Лузан, О.Г. Шпикуляк, Л.С. Стецюк, А.П. Гриценко, Л.І. Михайлова, О.В. Крисальний, О.Г. Булавка, М.Д. Ганаба, П.Т. Саблука, В.П. Ситника, В.С. Уланчука.

Мета дослідження. Проаналізувати виробничу та соціальну інфраструктуру українського села.

Виклад основного матеріалу. Одиниця валової продукції сільського господарства створює умови для виробництва більше десяти одиниць в інших галузях економіки країни. Галузь забезпечує зайнятість 4 млн. сільського населення, сприяє створенню робочих місць у секторах економіки, які постачають свою продукцію селу та використовують сільськогосподарську продукцію як сировину, підтримує розвиток сільських територій, зберігає розселення і захищає суспільство від негативних наслідків надмірної урбанізації.

Агропромисловий комплекс з року в рік нарощує експортні поставки та стабільно забезпечує позитивний зовнішньоторговельний платіжний баланс по відповідній групі товарів. За 2008 рік порівняно із 2007 роком експорт аграрної продукції збільшився в 1,6 рази. Зовнішньоторговельне сальдо додатне і становить 4,5 млрд. дол. США.

Зросла продуктивність праці. На середньорічного працівника у 1990 році сільськогосподарськими підприємствами було вироблено 25,6 тис. грн. валової продукції, а у 2007 році — 42,7 (167%), у тому числі відповідно рослинництва -25,2 і 37,6 (149%), а тваринництва - 26,1 і 52,8 тис. грн. (202%).

До позитивних зрушень у галузі слід віднести й інтенсивний розвиток промислового птахівництва після 2001 року, що дало змогу довести виробництво м'яса птиці у забійній масі за 2008 рік до 794 тис. т проти 66,5— у 2001-му і 356,8 тис. т - у 1990 році.

Суттєво зросло виробництво у більшості галузей харчової та переробної промисловості. Активізувалася інвестиційно-інноваційна складова розвитку кредитування, впровадження сучасних технологій. Проте в цілому рівня виробництва 1990 року ще не досягнуто. Хоч мабуть таке порівняння є не зовсім коректним, оскільки на той час була інша економіка, інша країна, інша ємність внутрішнього ринку, інша потреба у продовольстві, інша купівельна спроможність населення, інша система державного управління, інші обсяги